

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Descrierea situației actuale

Anul agricol 2021-2022 a debutat cu o lipsă semnificativă de precipitații în raport cu media multianuală, motiv pentru care a apărut o secetă pedologică accentuată în multe regiuni ale țării. Din cauza secetei au apărut întârzieri ale semănatului culturilor de toamnă și în unele zone sau a apărut fenomenul de diminuarea a răsăririi. Seceta din acest an va afecta culturile de grâu, dar și pe cele de porumb, floarea-soarelui sau rapiță, conform prognozelor agricultorilor.

În urma efectuării unei analize referitor la cantitățile de precipitații lunare prezentate și a rezervei de umiditate din sol, se constată manifestarea fenomenului de secetă pedologică extremă/puternică/moderată la nivelul tuturor regiunilor agricole analizate.

În perioada septembrie 2021 - aprilie 2022 a plouat de două ori mai puțin decât era necesar de la începutul anului agricol în curs și din această cauză pe suprafețe mari de teren agricol sunt compromise culturile de grâu, secară sau rapiță. În zone mari din Moldova, Dobrogea, Centrul și sudul Olteniei, centrul și partea estică a Transilvaniei, vestul Banatului și al Crișanei, dar și în Vrancea a plouat cel mai puțin în ultimele șapte luni. Decembrie a fost singura lună cu precipitații mai consistente, dar cei 50-60 de l/mp nu au mai putut compensa lipsa de apă din sol.

În cursul anului 2022 s-a înregistrat o lipsă semnificativă de precipitații și temperaturi mult mai ridicate în raport cu media multianuală, iar acestea au indus o secetă pedologică accentuată în aproape toate regiunile agricole ale țării, ceea ce a provocat fie întârzieri ale semănatului culturilor din toamna 2021, fie diminuarea răsăririi plantelor, fie afectarea culturilor în perioada de vegetație.

În concluzie, România se confruntă cu o secetă pedologică având în vedere faptul că este insuficientă întreaga cantitate de apă din sol pentru a asigura un an agricol normal. Cele mai grave situații sunt remarcate în Moldova și în Bărăgan, unde valoarea precipitațiilor este de 239 l/mp căzuți în decurs de 7 luni, în comparație cu anul agricol 2019-2020, când aveam 236,8 litri/mp în decurs de 7 luni. Valoare optimă este de 500-600 l/mp pentru perioada de 7 luni de la debutul anului agricol curent.

Guvernul ar trebui să se ocupe de un plan serios de irigații prin modificarea și completarea legislației. Legislația actuală nu îi sprijină pe producătorii care doresc înființarea de sisteme de irigații prin proprie finanțare. Irigațiile nu au reprezentat un subiect serios nici în negocierile cu Bruxellesul pentru Programul Național de Redresare și Reziliență. Executivul de la Încă nu s-au înființat de sisteme noi și performante care ar putea ajuta agricultura românească, dar se așteaptă o schimbare adusă de Programul Național de Redresare și Reziliență.

Anul 2020 a fost considerat de meteorologi cel mai secetos an din istoria României pentru zone importante din țară, precum Dobrogea și s-a resimțit extrem în producțiile medii înregistrate de România în comparație cu anii precedenți.

Prezentul proiect normativ are drept scop modificarea și completarea unor dispoziții ale O.U.G. nr. 127/2022 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat sub forma de grant acordat producătorilor agricoli, care au înființat culturi în toamna anului 2021 și au fost afectate de seceta pedologică. Această ordonanță de urgență a fost inițiată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Manifestarea generală a fenomenelor meteorologice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale afectează grav atât suprafețele cultivate, producția obținută cât și veniturile producătorilor agricoli afectați, cu implicații în asigurarea securității alimentare a populației și în reluarea ciclurilor de producție de către producătorii agricoli.

În condițiile prezentate, a fost necesar să se adopte măsuri urgente de reglementare în cazul producției de produse agricole primare afectate de seceta pedologică, prin instituirea unei scheme de ajutor de stat de compensare a producătorilor agricoli din sectorul vegetal, acțiunea realizată prin intrarea în vigoare a dispozițiilor O.U.G. nr. 127/2022.

Pentru elaborarea O.U.G. nr. 127/2022 au fost luate în considerare prevederile Orientărilor Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale pentru perioada 2014-2020, care permit acordarea de ajutoare pentru compensarea pagubelor provocate de un fenomen meteorologic nefavorabil, ce poate fi asimilat unei calamități naturale.

Totodată, au fost analizate și informațiile privind evoluția condițiilor climatice, a rezervei de apă din sol și a stării de vegetație la culturile de toamnă la data de 1 septembrie 2022, înregistrate în zonele de influență ale unităților de cercetare-dezvoltare din domeniul agricol și comunicate de către Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, potrivit cărora anul agricol 2021-2022 s-a caracterizat ca un an agricol extrem de secetos în toate arealele de cultură agricolă din România, pluviometria globală a fost mai redusă cu circa 29% (-137,5 mm) în raport cu media multianuală, temperaturile medii zilnice din principalele areale agroecologice ale României au fost mai mari în medie cu 1,2 grade Celsius în raport cu media multianuală înregistrată în arealele respective, iar temperaturile medii zilnice din sezonul cald (mai-august 2022) din principalele areale agroecologice ale României au fost în medie mai mari cu 2,2 grade Celsius în raport cu media multianuală înregistrată în arealele respective.

Urmare analizei acestor informații pentru culturile înființate în toamna anului 2021, a rezultat că în regiunile agricole Banat, Crișana, Maramureș, Dobrogea, Moldova, Muntenia, Oltenia și Transilvania s-a înregistrat fenomenul de secetă pedologică moderată/secetă pedologică puternică / secetă pedologică extremă, care a afectat areale agricole extinse din aceste regiuni analizate, cu efecte negative privind diminuarea suprafețelor cultivate și reducerea semnificativă până la lipsa recoltelor pe suprafețele afectate.

Proгноzele sunt în defavoarea agricultorilor

În România în partea de est-sud-est se observă menținerea și extinderea arealelor de secetă pedologică extremă. Este al patrulea an din ultimii cinci când România se confruntă cu secetă. Pe fondul secetei și a conflictului din Ucraina, fermierii se așteaptă ca prețul cerealelor să crească în perioada următoare.

România are capacitatea să-și asigure din producția internă resursele pentru piața locală.

Manifestarea fenomenelor meteorologice nefavorabile, care pot fi asimilate unei calamități naturale afectează grav atât producția obținută, cât și veniturile producătorilor agricoli din sectorul vegetal, care pot avea efecte în ceea ce privește asigurarea securității alimentare a populației și în reluarea ciclului de producție de către producătorii agricoli. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Ministerul Afacerilor Interne au adoptat Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene meteorologice periculoase, având ca efect producerea secetei pedologice.

În aceste condiții, au fost luate în considerare prevederile Orientărilor Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale pentru perioada 2014-2020, care permit acordarea de ajutoare pentru compensarea pagubelor provocate de un fenomen meteorologic nefavorabil, care poate fi asimilat unei calamități naturale.

Evaluarea gravității pagubelor provocate se poate efectua în funcție de caracteristicile specifice fiecărui tip de produs, utilizând indici climatici, inclusiv cantitatea de precipitații și temperaturi, calculați la nivel local, regional sau național.

Având în vedere situația menționată, s-a solicitat Administrației Naționale de Meteorologie o analiză a manifestării și influenței indicilor climatici asupra evoluției secetei pedologice pe areale agricole. Se estimează diminuări semnificative de producție pentru culturile de toamnă, dar cu efecte mai puțin nocive pentru agricultură comparativ cu anul 2020. În prezent, costurile legate de activitatea în agricultură sunt mult mai mari, iar războiul din Ucraina adaugă alte dificultăți în piață și este posibil ca România să se confrunte cu deficit de produse sau hrană.

Seceta pedologică accentuată poate fi asimilată unei calamități naturale afectează grav atât producția obținută, cât și veniturile producătorilor agricoli din sectorul vegetal, cu implicații în asigurarea securității alimentare a populației și în reluarea ciclului de producție de către producătorii agricoli.

În cadrul evaluării pagubelor provocate și al stabilirii nivelului de gravitate al acestora se iau în considerare caracteristicile specifice fiecărui tip de produs, utilizând indici climatici, inclusiv cantitatea de precipitații și temperatură, calculați la nivel local, regional sau național. În acest sens, pentru elaborarea pe baza unor date statistice corecte a acestei ordonanțe de urgență (O.U.G. nr. 127/2022), care face obiectul modificării și completării, au fost analizate informațiile agrometeorologice

înregistrate în perioada ianuarie 2022-august 2022 la stațiile meteorologice cu program agrometeorologic, privind cantitățile lunare de precipitații, situația rezervei de umiditate pe profile de sol de 0-20 cm, 0-50 cm și 0-100 cm, precum și intensitatea fenomenului de “arșiță” în lunile iunie, iulie și august 2022. Datele meteorologice au fost furnizate și comunicate de către Administrația Națională de Meteorologie.

Este necesar să se adopte măsuri urgente de reglementare prin instituirea unei scheme de ajutor de stat de despăgubire a pierderilor provocate fermierilor, respectiv prin acordarea unei plăți compensatorii forfetare din valoarea cheltuielilor efectuate în perioada de la înființarea culturilor în toamna anului 2021 până în luna aprilie 2022 inclusiv, rezultate din devizele de cheltuieli elaborate de către Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală.

Conform datelor furnizate de Administrația Națională de Meteorologie în data de 29 iunie 2022 situația precipitațiilor în toată țara pentru grâu și porumb este următoarea.

Grâul de toamnă

Umiditatea pe adâncimea de sol 0 -100 cm în cultura grâului de toamnă se încadrează în limită scăzute (secetă pedologică moderată) și deosebit de scăzută (secetă pedologică puternică și extremă) în Moldova Dobrogea, Crișana și Maramureș pe suprafețe extinse din Transilvania, Banat, Muntenia și Oltenia.

Gradul de aprovizionare cu apă a solului prezintă valori satisfăcătoare locală în nordul Nord-Vestul, vestul, centrul și sudul Munteniei, nordul și estul Munteniei, izolat în nord – estul, nord – vestul, sudul și sud - vestul Transilvaniei și nord - estul Banatului.

Porumb

Rezerva de umiditate din sol pe profilul 0 -100 cm în cultura de porumb se situează în limite scăzute și deosebit de scăzute, seceta pedologică fiind moderată puternică și extremă în Dobrogea și Maramureș pe suprafețe extinse din Moldova, Transilvania, Banat și Crișana și în nord – estul, sud - vestul și sudul Munteniei, sudul, centrul și estul Olteniei.

Conținutul de apă din sol prezintă valori satisfăcătoare și apropiate de optim în ceea ce privește cea mai mare parte a Olteniei, local în nordul, nord – vestul, vestul, sudul și centrul Munteniei, nordul, nord – estul, sudul izolat, sud -vestul Transilvaniei, centrul și sud - vestul Moldovei, nord - estul Banatului, sud -estul Crișanei.

Pierderile provocate reprezintă cheltuielile efectuate de fermieri în perioada de la înființarea culturilor în toamna anului 2021 până în luna aprilie 2022, inclusiv, rezultate din devizele de cheltuieli pentru fiecare cultură calamitată, elaborate de către Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală.

În contextul secetei pedologice din anul 2022, a fost necesar să se impună luarea unor măsuri în domeniul agriculturii precum următoarele:

compensarea producătorilor agricoli pentru pagubele provocate ca urmare a manifestării fenomenului meteorologic de secetă pedologică;

– evitarea unei posibile crize privind raportul cerere-ofertă și o evoluție necontrolată a prețurilor la produsele agricole primare din sectorul vegetal;

– oferirea sprijinului producătorilor agricoli pentru achiziția inputurilor și efectuarea lucrărilor din campania agricolă de toamnă, cu impact pozitiv asupra realizării suprafețelor programate;

– sprijinul fermierilor prin schema de ajutor de stat pentru a putea achita datoriile către furnizori, leasing-uri, salarii, credite, la termenele scadente, și continuarea activității;

– evitarea riscului cedării unei părți din terenurile lucrate, deținute în proprietate, creditorilor în contul datoriilor scadente:

– impact social pozitiv asupra fermierilor și a membrilor familiilor acestora prin acordarea schemei de ajutor de stat în agricultură.

Cheltuielile efectuate de fermieri în perioada de la înființarea culturilor în toamna anului 2021 până în luna aprilie 2022 inclusiv, cuprind atât lucrări manuale specifice, cât și lucrări mecanice precum lucrări de dezmiriștit, discuit, fertilizat, arat, semănat, erbicidat. Aceste cheltuieli efectuate de fermieri sunt rezultate din devizele de cheltuieli pentru fiecare cultură calamitată și sunt elaborate de către Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală,

Actul normativ ce face obiectul modificării și completării cuprinde dispoziții referitoare la instituirea unei scheme de ajutor de stat privind acordarea de despăgubiri producătorilor agricoli din sectorul vegetal. Beneficiarii ai acestei scheme sunt producătorii agricoli, care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare și au depus cerere unică de plată 2022, respectiv:

a) producătorii agricoli persoane fizice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, constituite potrivit prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare;

b) producătorii agricoli persoane juridice, cu excepția grupurilor de producători.

Schema de ajutor nu se aplica beneficiarilor care au obținut un ajutor ilegal anterior declarat incompatibil cu piața internă printr-o decizie a Comisiei Europene, în condițiile în care ajutorul ilegal nu este rambursat sau plătit într-un cont cu destinație specială, reprezentând valoarea totală și dobânzile aferente ajutorului ilegal și incompatibil cu piața internă.

Suprafața pentru care se acordă ajutorul de stat, aferentă fiecărei culturi, nu poate depăși suprafața declarată în cererea unică de plată pe suprafață în Campania 2022.

Dispozițiile O.U.G. nr. 127/2022 nu se aplică beneficiarilor care au avut suprafețe calamitate cu culturi confirmate prin procesul – verbal de constatare și evaluare a pagubelor, care au fost întoarse sau nu au mai fost însămânțate după calamitare și nu se regăsesc, în totalitate sau parțial, în cererea unică de plată în Campania 2022.

Cuantumurile maxime pe culturi, rezultate din aplicarea procentului de maxim 40% din totalul cheltuielilor efectuate de la înființarea culturilor în toamna anului 2021 până în luna aprilie 2022 inclusiv, se exprimă în lei/ha și sunt prevăzute în anexa nr.1 a O.U.G. nr. 127/2022.

Alte aspecte pe care O.U.G. nr. 127/2022 le mai reglementează sunt următoarele:

- procedura de acordare a ajutorului de stat;
- cuantumul ajutorului de stat;
- formularistica utilizată în aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență.

Din aceste considerente a fost necesară adoptarea O.U.G. nr. 127/2022, o acțiune legislativă în regim de urgență, care a vizat diminuarea/eliminarea efectelor negative menționate, prin:

- compensarea producătorilor agricoli din sectorul vegetal, grav afectați de seceta pedologică manifestată în perioada septembrie 2021 – aprilie 2022 și care a condus la pierderea semnificativă a producțiilor culturilor înființate în toamna anului 2021;

- controlul asupra unor posibile crize privind raportul cerere-ofertă și evoluție necontrolată a prețurilor la produsele agricole primare din sectorul vegetal;

- asigurarea unui capital de lucru producătorilor agricoli pentru achiziția inputurilor și efectuarea lucrărilor din campania agricolă de toamnă;

- combaterea unui posibil fenomen social negativ major asupra fermierilor și a membrilor familiilor acestora, atunci când sunt afectate veniturile din activități agricole.

2. Schimbări preconizate prin implementarea proiectului normativ

1. Litera a) a alin.(1) a articolului 6 se modifică în sensul că beneficiarii prevăzuți la art. 4 sunt eligibili la solicitarea schemei dacă îndeplinesc cumulativ următoarele criteriiul deținerii procesului-verbal de constatare și evaluare a pagubelor, întocmit până cel târziu la data de 15 august 2022 inclusiv, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3 la Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene meteorologice periculoase având ca efect producerea secetei pedologice, aprobat prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului afacerilor interne nr. 97/63/2020, cu modificările și completările ulterioare, pentru culturile agricole înființate în toamna anului 2021 și suprafețele afectate de seceta pedologică cu un procent de calamitare cuprins între 30%

și 100% din suprafața totală declarată în cererea unică de plată în anul 2022, aferentă culturii calamitate;

2. După alineatul (2) al art. 7 se introduce un nou alineat, alin. (3) prin care se dispune ca beneficiarilor să li se acorde ajutorul de stat pentru suprafețele confirmate prin procesul-verbal de constatare și evaluare a pagubelor, dar nu mai mult de suprafața declarată cu teren arabil în cererea unică de plată pe suprafață din campania 2022;

3. Alineatul (1) al art. 12 se modifică și se completează prin inserarea unei specificații referitoare la beneficiarii acestei scheme de ajutor de stat, ajutorul acordându-se doar producătorilor agricoli care au culturi afectate de seceta pedologică în anul 2022;

4. După aprobarea de către Ministerul Finanțelor a deschiderii creditelor bugetare, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale deschide și repartizează credite bugetare DAJ, care la rândul său repartizează credite bugetare centrelor județene, respectiv al municipiului București, cu sumele cuvenite;

5. Alin.(2) al art. 14 se modifică și se completează cu specificația faptului că pentru recuperarea sumele reprezentând ajutor de stat necuvenit, prevăzute la art. 14 alin. (1), se aplică dispozițiile legale în materie de stabilire a creanțelor fiscale și de control fiscal în baza dispozițiilor titlurilor V și VII din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare.

Impactul socioeconomic al prezentului act normativ

Nu este cazul

Impactul macroeconomic

Nu este cazul

Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Ajutoarele de stat din agricultură sunt excluse de la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare.

DEPUTAT
Călin Călin

Tabel cu susținătorii

Proiectului de LEGE pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență nr. 157/2022 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat sub forma de grant acordat producătorilor agricoli care au înființat culturi în toamna anului 2021 ce au fost afectate de seceta pedologică

NR. CTR.	NUME PRENUME	GRUP PARLAMENTAR	SEMNAȚURĂ
1.	XAGY VASILE	AUR.	
2.	SUCU SEBASTIAN	AUR	
3.	RUSU DANIEL	NEAFILIAȚE	
4.	ARLENEI DĂNUȚ	Neafiliat	
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			